

Kazimierz Jodkowski

Przedmowa

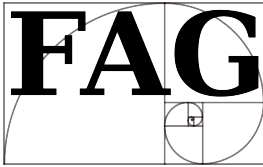
Filozoficzne Aspekty Genezy (Philosophical Aspects of Origin) 1, 5-6

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przedmowa

Filozoficzne Aspekty Genezy to wąskotematyczne, specjalistyczne internetowe czasopismo filozoficzne. Przyjmujemy w nim niezbyt powszechnie przyjmowaną koncepcję filozofii. Najczęściej bowiem odziera się filozofię i naukę. Naszym zdaniem jest to dychotomia błędna. Rozwój XX-wiecznej filozofii nauki można do pewnego stopnia postrzegać jako stopniową rehabilitację metafizyki (czyli filozofii) – od kwestionowania jakiegokolwiek merytorycznej jej wartości dla nauki do uznania, że stanowi ona najbardziej istotny jej składnik. Tym samym zakwestionowane zostało założenie neopozytywistów, przyjmowane do dzisiaj nawet przez wielu ich przeciwników, że jeśli coś jest filozofią, to nie jest nauką, i odwrotnie. Uznając to założenie, dla filozofii szukało się jakiegoś miejsca, celu, zadania, których nie można przypisać nauce. Wspomniany trend rozwojowy XX-wiecznej filozofii nauki pokazuje, że jest to założenie błędne. Odrzuciwszy to założenie okazuje się, że filozofia to zbiór problemów, które tradycyjnie uchodzą za filozoficzne, niezależnie od metod ich rozwiązywania. Pokażną część tego zbioru problemów stanowią zagadnienia dotyczące pochodzenia.

Z problematyką powstania Wszechświata, pierwszego życia, późniejszych form życia, człowieka, psychiki, świadomości, języka, teorii naukowych, religii itd. itp. związanych jest szereg ważnych i ciekawych problemów filozoficznych. Problemy te można rozwiązywać różnymi metodami. Dawniej dostępne były bardziej metody spekulatywne, dzisiaj w coraz większym stopniu do rozwiązywania

tych samych problemów stosuje się metody naukowe. Dopóki w danej problematyce nie można było stosować innych metod niż spekulatywne, mówiło się tylko o filozofii. Ale zastosowanie innej metody powoduje, że problem przestaje być filozoficzny. Jest nim nadal, tyle że stosowana metoda pozwala uzyskać odpowiedzi głębsze i bardziej wiarygodne. W nauce istnieją więc problemy filozoficzne, a sama nauka rozwiązuje problemy filozoficzne (oczywiście, rozwiązuje też i problemy nefilozoficzne). Co więcej, historia nauki pokazuje, że zarówno nauka jako całość rozpoczęła swoje istnienie od postawienia problemu filozoficznego, jak też poszczególne dyscypliny naukowe „odpączkowywały” od filozofii spekulatywnej, gdy dana problematyka filozoficzna dojrzała na tyle, by można było w niej stosować metody właściwe nauce. Rację bytu traci powoli nie filozofia jako taka, ale filozofia spekulatywna.

Filozofia stanowi nadal źródło inspirujące poszukiwanie odpowiedzi na stawiane od wieków pytania. Ponieważ problematyka ta często prowadzi do wniosków światopoglądowych, uznaliśmy za właściwe umieścić czasopismo na stronie zatytułowanej „Nauka a Religia”, aczkolwiek zdajemy sobie sprawę, że nie jest to dokładnie ta sama problematyka. W *Filozoficznych Aspektach Genezy* zamierzamy publikować po polsku tłumaczenia wartościowych tekstów znanych dotąd tylko w językach oryginalnych, ale także i nowe teksty zarówno autorów zagranicznych, jak i polskich. Mamy nadzieję, że w miarę upływu czasu tekstów autorów polskich będzie coraz więcej. Wszystkie teksty publikowane w czasopiśmie są recenzowane. Należy pamiętać, że recenzenci wymienieni w Radzie Naukowej odpowiadają jedynie za jakość recenzowanego przez siebie tekstu.

Kazimierz Jodkowski